

Sygn. akt: IV RC 757/17

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2019r.

Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Krawczyk - Mandrak

Protokolant: Beata Rasiak-Cyganek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 czerwca 2019r. w R.

sprawy z **powództwa I. R.**

przeciwko **M. R. i E. R.**

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

1. uchyla obowiązek alimentacyjny powoda I. R. wobec pozwanego M. R. wynikający z wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek (...) w R. z 22 stycznia 2009 roku, sygn. II RC 1727/08 z dniem 1 lipca 2018 roku;
2. uchyla obowiązek alimentacyjny powoda I. R. wobec pozwanego E. R. wynikający z wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek (...) w R. z 22 stycznia 2009 roku, sygn. II RC 1727/08 z dniem 1 lipca 2018 roku;
3. w pozostałym zakresie powództwo oddala;
4. odstępuje od obciążania pozwanych kosztami postępowania.

Sygn. akt IV RC 757/17

UZASADNIENIE

Powód I. R. domagał się uchylenia obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanych: M. R. i E. R. **z dniem 15 lipca 2015 roku**, przy czym z pozwem wystąpił **13 listopada 2017 roku**. Powód wskazał, iż obowiązek alimentacyjny został orzeczony wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z 22 stycznia 2009 r. w sprawie o sygn. akt II RC 1727/08.

Uzasadniając żądanie pozwu, powód podniósł, że:

- pozwani pracowali zarobkowo w S. w okresach od 15 lipca 2015 r. do 30 września 2015 r., od 5 lipca 2016 r. do 20 września 2016 r. oraz wakacji letnich 2017 roku i osiągnęli dochód rzędu 1500 do ponad 3400 funtów. W ocenie powoda tak uzyskane dochody pozwalają zabezpieczyć pozwany swoje potrzeby przez okres całego roku. Nadmienił również, że w 2015 r. i 2016 r. pozwani w czasie pracy w S. zamieszkiwali w jego domu.
- pozwani zakończyli edukację na Politechnice (...) w czerwcu 2017 r.
- 21 kwietnia 2016r. urodził mu się trzeci syn, co wpłynęło na wysokość wydatków powoda. (k.3-4v.)

Na rozprawie 27 marca 2018 r. powód z ostrożności procesowej wniósł o obniżenie alimentów do kwoty po 200 zł na każdego z pozwanych (k. 190).

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa oraz obciążenie powoda kosztami postępowania. Pozwani przyznali, iż powód zaprosił ich do siebie, gdzie była możliwość pracy sezonowej, którą podjęli. Będąc u powoda, na czas pobytu zrezygnowali z przysługujących im od powoda alimentów.

Podnieśli oni, iż kontynuują naukę, a powód dla którego nie zaliczyli V semestru wynikał ze złego traktowania przez powoda, który ich nękał, obrażał, co źle wpływało na ich stan psychiczny oraz z barku środków finansowych, ponieważ alimenty płacone przez powoda były głównym dochodem możliwości dalszego kształcenia. Powód bowiem od 2012 roku uchylał się od obowiązku alimentacyjnego, a od lipca 2016 r. całkowicie zaprzestał płacenia alimentów. (k.22-24,48)

W piśmie procesowym z 13 września 2018 roku, pozwani oświadczyli, iż z dniem 30 września 2018 roku rezygnują z alimentów od powoda. Podnieśli, iż nadal będą kształcić się na Politechnice (...), jednak rezygnują z alimentów. – pismo, k. 285.

Sąd ustalił.

Pozwani są synami powoda, urodzili się (...), mają zatem obecnie 24 lata, a w momencie wniesienia pozwu mieli 22 lata.

Dowód: k. 3-4 akt II RC 1727/08

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach, Ośrodka (...) w R., z dnia 22 stycznia 2009 roku, sygn. akt II RC 1727/08, kosztami utrzymania małoletnich wówczas pozwanych obciążono obydwój rodziców, zobowiązując powoda do płacenia alimentów w wysokości po 800 zł miesięczne na rzecz każdego z synów do dnia 10-tego każdego miesiąca.

W dacie ustalania ostatnich alimentów, powód miał 34 lata, mieszkał i pracował w S., a jego miesięczny dochód wynosił 1000 funtów. Za mieszkanie powód płacił 450 funtów, media kosztowały 150 funtów.

Dowód: akta II RC 1727/08 SO w Gliwicach, k. 74, 85.

Z kolei małoletni wówczas pozwani mieli 13 lat, mieszkali razem z matką, byli uczniami I klasy gimnazjum. Matka pozwanych pracowała w T. i zarabiała 1100 zł. Koszt utrzymania każdego z pozwanych ustalono na kwotę 1000 zł.

Dowód: akta II RC 1727/08 SO w Gliwicach, k. 16-17, 55, 78, 85.

Obecnie powód ma 44 lata, wraz z partnerką i małoletnim synem mieszka w S.. Partnerka powoda ma 37 lat, pracuje dorywczo i zarabia ok. 500 funtów. Jego miesięczny dochód kształtuje się na poziomie (...), 66 funtów.

Dowód: zeznanie powoda, k. 191, zeznanie świadka, k. 190, zaświadczenie o zarobkach, k. 169-170

Najmłodszy syn powoda E. urodził się (...) Rodzina otrzymuje zasiłek na małoletniego syna w wysokości 82 funtów. Miesięczne koszty utrzymania małoletniego syna powoda wynoszą 200 funtów. 15 września 2018r. u małoletniego zdiagnozowano autyzm.

Dowód: akt urodzenia, k. 167-168, zeznanie powoda, k. zeznanie świadka, k., informacje o stanie zdrowia, k. 341-349, 363-368.

Powód wraz z partnerką kupił dom, na zakup którego zaciągnął kredyt. Miesięczna rata kredytu wynosi 324,78 funtów.

Opłaty za użytkowanie domu wynoszą:

- ubezpieczenie 258,47 funtów rocznie – 21,53 funty miesięcznie;

- opłata za mieszkanie (...) funty;

- woda i wywóz śmieci 129 funtów miesięcznie,
gaz i prąd 120 funtów miesięcznie.

Łącznie opłaty wynoszą 594,53 funty miesięcznie, a w przeliczeniu na jednego mieszkańca 198,17 funtów.

Dowód: informacja od ubezpieczyciela, k. 165-166, zaświadczenie hipoteczne, k. 171-172, zeznanie powoda, k. 191, zeznanie świadka, k. 190

W 2014 roku powód kupił samochód na raty. Miesięczna rata wynosi 189 funtów.

Pozostałe miesięczne koszty utrzymania rodziny kształtują się następująco:

- wyżywienie 600 funtów,
- opłata za (...) funtów (25 funtów + 15 funtów),
- ubezpieczenie samochodu 35 funtów,
- podatek drogowy 13 funtów,
- Internet 22 funty,
- ubezpieczenie wypadkowe 32 funty,
- paliwo 50-150 funtów,

Powód posiada zadłużenie alimentacyjne i miesięcznie na poczet zadłużenia płaci kwotę 225 funtów.

Dowód: zeznanie powoda, k. 191, zeznanie świadka, k. 190

Łączne wydatki rodziny powoda wynoszą od (...),31 do (...),31 funtów.

Każdy z pozwanych ma obecnie 24 lata. Pozwani w dacie wniesienia pozwu byli (...) Politechniki (...). W roku akademickim 2017/2018r.:

- pozwany M. R. był studentem stacjonarnych studiów stacjonarnych na Wydziale Informatyki i (...) 3 roku V semestru. Planowany termin zakończenia nauki upływał 18 lutego 2018r. Pozwany przebywał na urlopie;
- pozwany E. R. był studentem stacjonarnych studiów stacjonarnych na Wydziale Informatyki i (...) 3 roku V semestru. Planowany termin zakończenia nauki upływał 18 lutego 2018r. Pozwany przebywał na urlopie.

Pozwani nie mieli przerwy w edukacji, a w czasie studiów korzystali z urlopu dziekańskiego. Powodem dla którego pozwani korzystali z urlopu dziekańskiego było niezaliczenie semestru V, ale również stres spowodowany relacjami rodzinnymi, informacjami i wiadomościami kierowanymi przez powoda do pozwanych. Jednakże w czasie urlopu dziekańskiego pozwani uczęszczali na uczelnię i zaliczali zaległe kursy, jak i kursy z VI semestru.

W ocenie pełnomocnika pozwanych powodem niezaliczenia egzaminów była sytuacja finansowa pozwanych i brak regularnego płacenia alimentów, co rodziło konieczność podejmowaną przez pozwanych prac dorywczych. W okresie studiów pozwanych, powód realizował obowiązek alimentacyjny w niepełnym wymiarze. Rocznie każdy z pozwanych powinien otrzymać od powoda kwotę 9600 zł tytułem alimentów, tymczasem pozwani z tytułu alimentów:

- w 2015 r. otrzymali kwotę 7300 zł (pozwany nie zrealizował obowiązku w kwocie 2300 zł);
- w 2016 r. otrzymali kwotę 3000 zł (pozwany nie zrealizował obowiązku w kwocie 6600 zł);

- w 2017 r. otrzymali kwotę 2067,50 zł (pozwany nie zrealizował obowiązku w kwocie 7532 zł).

Dowód: zeznania pozwanych, k. 191-192, oświadczenie pełnomocnika, k. 151v, informacja SO, k. 54-56, zaświadczenie ze szkoły, k. 57-58.

W związku z urlopami dziekańskimi, z których korzystali pozwani termin ukończenia studiów został określony dla nich na dzień 30 września 2018 roku.

Według oświadczenia pełnomocnika pozwani naukę ukończyli w marcu 2019 roku. - k. 371

Dowód: zaświadczenie z uczelni, k. 238 - 241

Pozwani w czasie studiów mieszkali w wynajmowanym mieszkaniu we W.. Miesięczne koszty utrzymania pozwanego **M. R.** wynoszą ok. 1540 zł. na koszty te składają się wydatki: czynsz za mieszkanie 680 zł, wyżywienie ok. 400 zł, odzież 150-200 zł, środki czystości 40-50 zł, ksero 25 zł, korepetycje 35 zł, bilet komunikacyjny ok. 50 zł, dojazd do domu ok. 100 zł.

Miesięczne koszty utrzymania pozwanego **E. R.** wynoszą ok. 1530 zł i składają się na nie: czynsz za mieszkanie 680 zł, wyżywienie 400-450 zł, środki czystości i kosmetyki 50-60 zł, odzież 150 zł, pomoce naukowe i ksero 50 zł, korepetycje 140 zł (35 zł tygodniowo).

Pozwani dwa razy w roku uczęszczają na wizytę do stomatologa, roczny koszt wizyt każdego z pozwanych to kwota 300 zł. Pozwani uczęszczają również na wizyty do okulisty, roczny koszt wizyt jednego z pozwanych to 300 zł. Pozwany **M. R.** zakupił pierwsze okulary za kwotę 350 zł.

Pozwani pozostają na utrzymaniu rodziców, jednakże w okresie wakacji letnich w latach 2015-2018 podejmowali pracę w S. w (...) Hotel, na tzw. „zmywaku”. W znalezieniu pracy pomogła pozwanym partnerka powoda, a później pracodawca sam proponował im zatrudnienie.

Pozwany **M. R.** podczas pobytów w S. zarobił kolejno w 2015 r. - (...),61 funtów, w 2016 r. - (...),59 funtów i w 2017 r. - (...),52 funty.

Pozwany **E. R.** zarobił w 2015 r. - (...),01 funtów, w 2016r. - (...),83 funty, a w 2017 r. - 4100,58 funtów. Pozwani podczas pobytu wakacyjnego u ojca w 2015 r. nie ponosili kosztów swojego utrzymania w S.. Natomiast w 2016 r. każdy z pozwanych za cały okres pobytu w S. przekazał powodowi kwotę 150 funtów.

W 2017 roku pozwani nie mieszkali u powoda, lecz sami ponosili koszty swojego utrzymania w S. i za mieszkanie płacili 200 funtów.

Środki uzyskane z wakacyjnej pracy pozwani przeznaczali na studia i pokrycie kosztów mieszkania.

Dowód: informacje o dochodach k. 311-312, zeznania stron, k.191-192, zeznanie świadka, k. 190v, oświadczenie pełnomocnika, k. 371.

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o przywołane wyżej dowody. Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda i świadka w zakresie w jakim twierdzili, iż powód zarabia 1200-1400 funtów, albowiem z przedłożonego zaświadczenia wynika, iż roczny dochód powoda wynosi nie mniej niż 20.300 funtów, który zwiększa się ze względu na pracę w godzinach nadliczbowych. W przeliczeniu na jeden miesiąc dochód powoda wynosi (...),66 funtów.

Strony nie składały dalszych wniosków dowodowych, a w konsekwencji postępowanie dowodowe Sąd uznał za wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd rozpoznając merytorycznie sprawę nie brał pod uwagę zgłoszonego na rozprawie przez pełnomocnika powoda roszczenia alternatywnego o obniżenie alimentów do kwoty po 200 zł na rzecz każdego z pozwanych. Zgodnie bowiem

z art. 193 § 2¹ k.p.c. z wyjątkiem spraw o roszczenia alimentacyjne zmiana powództwa może być dokonana jedynie w piśmie procesowym. Zatem modyfikacja roszczenia zgłoszona przez pełnomocnika powoda na rozprawie nie wywołała skutków prawnych.

Sąd zważył.

Podstawę prawną do żądania uchylenia alimentów stanowi przepis art. 138 k.r.i.o., zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Ustalenie czy nastąpiła zmiana stosunków, o których mowa powyżej, następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami istniejącymi poprzednio podczas ustalania wysokości alimentów. Przy czym zmiana stosunków o której mowa w powołanym przepisie musi mieć charakter trwały, dotyczyć okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych, ma być to zmiana tych okoliczności, które są istotne z punktu widzenia przesłanek obowiązku alimentacyjnego.

Podkreślić należy, że odmiennie kształtuje się sytuacja uprawnionej do alimentów osoby pełnoletniej. Osiągnięcie pełnoletniości przez osobę uprawnioną nie wyklucza samoistnie i automatycznie jej uprawnień (nie uchyla wobec niej obowiązku alimentacyjnego), jednak sytuacja uprawnionego podlega wówczas zastrzonym kryteriom oceny. Jeśli pełnoletni uprawniony kontynuuje naukę, trzeba wtedy zważyć, czy posiada ku temu predyspozycje - istotne jest więc, czy czas przeznaczony na naukę wykorzystuje produktywnie, czy terminowo realizuje obowiązki i czy rzeczywiście podnosi kwalifikacje zawodowe, gdyż ciągłość nauki musi być poparta dotychczas osiąganymi pozytywnymi wynikami.

Nawet jednak po ustaleniu, że pełnoletni uprawniony z powodzeniem i nieprzerwanie kontynuuje naukę koniecznym jest rozważenie, czy nie nabył on możliwości samodzielnego utrzymania się.

Przy czym zgodnie z art. 133 § 3 k.r.i.o., rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

W dacie ustalania ostatnich alimentów pozwani byli małoletni, zatem z uwagi na swój wiek byli całkowicie uzależnieni do swoich rodziców. Z kolei obecnie każdy z pozwanych liczy 24 lata, w momencie wniesienia pozwu mieli 22 lata, a w zakresie żądania pozwu – uchylenia alimentów od 15 lipca 2015 roku – 20 lat.

W toku postępowania, w tym również od daty żądania uchylenia alimentów pozwani byli studentami studiów stacjonarnych. Koszt ich utrzymania wynosił ok. 1550 zł miesięcznie. Pozwani pozostawali na utrzymaniu rodziców, przy czym powód zobowiązany był do ich alimentacji w wysokości po 800 zł na każdego z pozwanych. Planowo edukację pozwani powinni ukończyć we wrześniu 2018r. (już z uwzględnieniem urlopu dziekańskiego, który Sąd uznał za usprawiedliwiony), jednakże faktycznie ukończyli ją w marcu 2019r.

Jak wykazano powyżej powód nie realizował w czasie studiów pozwanych w pełni obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanych i w 2015 r. pozwany nie zrealizował obowiązku w kwocie 2300 zł, w 2016 r. - 6600 zł, a w 2017 r. - 7532 zł. Dlatego też pozwani podejmowali pracę w czasie wakacji „na zmywaku”, by pozyskać środki na kontynuowanie studiów i opłacenie mieszkania i na ten cel zużyli zarobione pieniądze (odliczając środki potrzebne na ich utrzymanie za granicą).

Wobec powyższego Sąd uznał, iż rodzice winni alimentować pozwanych do 30 września 2018 roku, tj. do momentu planowego ukończenia studiów (z uwzględnieniem urlopów dziekańskich) albowiem pozwani kontynuowali naukę, a ich wyniki w nauce rokowały na ukończenie studiów, nadto podejmując pracę dokładali starań w celu przyczyniania się do utrzymania się. Wskazać należy, iż alimenty zasądzono w 2009r., a pozwani nie występowali o ich podwyższenie.

I wreszcie w ocenie Sądu, uiszczenie alimentów na rzecz pozwanych nie jest połączone z nadmiernym uszczerbkiem dla powoda. Po pierwsze wskazać należy, iż powód nie wystąpił z żądaniem uchylenia alimentów w 2015 roku, ani w

2016 roku gdy urodził się jego syn E., a dopiero 13 listopada 2017r. Po wtóre powód posiada stałe źródło dochodów, a jego roczny dochód wynosi nie mniej niż 20.300 funtów, który zwiększa się ze względu na pracę w godzinach nadliczbowych. W przeliczeniu na jeden miesiąc dochód powoda wynosi nie mniej niż (...),66 funtów. Łączne wydatki rodziny powoda wynoszą od (...),31 do (...),31 funtów, które to wydatki przekraczają dochody rodziny powoda – dochód powoda i jego konkubiny – co świadczy o tym, iż ich możliwości zarobkowe są wyższe aniżeli deklarowane.

Uwzględnienia powództwa z powodu zwiększonych kosztów leczenia najmłodszego syna powoda (autyzm), również nie może przyczynić się do uwzględnienia żądania za okres od dnia jego urodzenia, albowiem autyzm u małoletniego zdiagnozowano we wrześniu 2018 roku, co wynika z przedłożonej dokumentacji medycznej.

Wreszcie wskazać należy, iż powód ponosi wydatki związane ze spłatą zaległych alimentów na rzecz pozwanych, których nie uiszczał w wyznaczonym terminie. Jednakże okoliczność nie realizowania obowiązku alimentacyjnego przez powoda, nie może wywierać negatywnych skutków wobec uprawnionych skutkujących uchYLENIEM alimentów.

Pozwani nie mogą wreszcie ponosić negatywnych skutków z tego powodu, iż powód posiada zobowiązania kredytowe, albowiem strona zobowiązana do alimentacji, powinna zaciągając zobowiązania i planując wydatki, mieć na uwadze, iż alimenty mają pierwszeństwo przed innymi zobowiązaniami.

Mając zatem powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż brak jest przesłanek do uchYLENIA obowiązku alimentacyjnego powoda za okres 15 lipca 2015 roku do 30 czerwca 2018 roku i za ten okres Sąd powództwo oddalił.

Natomiast Sąd uchylił obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanych od 1 lipca 2018 roku, ponieważ planowe ukończenie studiów przez pozwanych datowane było na 30 września 2018 roku, a pozwani w okresie wakacji 2018 roku również podjęli pracę za granicą, wobec czego od 1 lipca 2018r mieli oni środki na swoje utrzymanie i stali się samodzielni.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania pozwanych kosztami postępowania mając na uwadze ich sytuację osobistą i majątkową oraz fakt, iż okoliczności skutkujące uwzględnieniem powództwa powstały dopiero w toku postępowania, a na dzień wniesienia pozwu żądanie było niezasadne.

SSR Katarzyna Krawczyk-Mandrak